

УДК 373.2.015.311:001

Л.В. Шелестова, м. Київ

КІЛЬКІСНО-ЯКІСНИЙ АНАЛІЗ УЯВЛЕНЬ ПРО ПРЕДМЕТИ У КАРТИНІ СВІТУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

У статті обґрунтовано необхідність формування у дошкільників уявлень про предмети як однієї із важливих сфер життєдіяльності людини. Описано особливості уявлень старших дошкільників про предмети, здійснено їх кількісно-якісний аналіз. З'ясовано характер, зміст і обсяг знань дітей про предметний світ (властивості і функції предметів; історія розвитку предметів; групи предметів; взаємозв'язок предметного світу із людиною (віком, професією, статтю тощо); особистісне ставлення дитини до предметного світу; сформованість навичок дитини у користуванні предметами та творчого їх використання у власному житті.

Ключові слова: картина світу, предметний світ, уявлення, структура уявлень

Потреба у пізнанні світу й побудові індивідуальної картини світу виникає у дитини уже в дошкільному віці. Вона прагне до осмислення дійсності, ознайомлення з основними законами життя (природними, предметними, соціальними), усвідомлення сенсу власного існування та пошуку свого домірного місця у складному й суперечливому світі [4].

Світ, тобто дійсність, вважає Каган М.С., включає в себе, по-перше, природу, по-друге, суспільство як сферу соціальних взаємин, по третє, власне людину як синтез природної і соціальної «субстанцій», по-четверте, культуру, яка є сукупним способом і продуктом діяльності суспільної людини [2]. Тому дошкільник, як і доросла людина, відкриває світ в його цілісності та різноманітності як єдність чотирьох світів - «Природи», «Культури», «Людини» та «Самого себе» (Давидов В.В., Кононко О.Л., Мухіна В.С., Стюркіна Р.Б., Петровський В.А.), вибудовуючи при цьому цілісну картину світу. Ці світи є основними, специфічними, домірними одна одній, збалансованими між собою сферами життя [3].

Світ входить в життя дитини поступово. Предмети оточують дитину відразу після народження, допомагаючи їй адаптуватися й вижити в новому для неї соціальному середовищі, й супрово-

джують її впродовж усього життя. По мірі зростання до сфери пізнання дитини долучаються й інші сфери життєдіяльності людини: природа, інші люди, власне вона сама, інші види культури (не лише матеріальної, якою є предметний світ). Тобто, предметний світ є однією із важливих сфер, які дитина пізнає найперше.

В предметах матеріалізовано багатовіковий досвід людства, який дитина сприймає в узагальненому вигляді через фізичні й динамічні властивості предмета, його зв'язки з іншими об'єктами дійсності.

Предметний світ справляє значний вплив на формування потреб маленької дитини, слугує їй певною опорою у спілкуванні з іншими людьми, вважає Дибіна-Артамонова О.В. За допомогою предметів малюк дізнається, що світ має різні властивості і якості: він може бути теплим або холодним, шершавим або гладеньким, округлої чи прямокутної форми тощо. Дитина оволодіває засобами дій з предметами, що породжує у неї відчуття впевненості у собі та бажання пізнавати світ. Предмети вводять дитину у світ дорослих, інформують її про цей світ, збагачують соціальний досвід та впливають на всебічний розвиток.

Окрім того, за допомогою світу предметів дитині розкриваються різні сторони буття людини: праця, побут, мистецтво, а також їхня сутнісна характеристика: характерні особливості, життєвий досвід, творче начало дорослих, тому предмети є джерелом пізнання творчого начала в людині [1].

Предметний світ як складова культури, на думку М. А. Коськова, є сукупністю штучно створених людиною речей і споруд з метою виконання найрізноманітніших функцій. Цю сукупність артефактів іще називають предметним середовищем (світом речей, матеріальною культурою, матеріально-технічною культурою, предметною культурою) [5].

Проблема формування у дітей, починаючи з дошкільного віку, цілісних уявлень про світ предметів і речей як однієї із важливих сфер життєдіяльності людини відповідає запиту, які ставить сучасний соціум перед психолого-педагогічною наукою.

Під уявленнями дітей про світ предмети будемо розуміти чуттєво-наочний образ предметного світу, що зберігається і відтворюється у свідомості дитини й базується на її попередньому досвіді. У структурі уявлень про предмети визначено *когнітивний* (сукупність уявлень і знань про предмети, їх групи, призначення, можливості використання, роль у житті людини), *емоційно-ціннісний* (наяв-

ність пізнавального інтересу, емоційне ставлення до оточуючих предметів) *та діяльнісний* (вміння використовувати предмети за призначенням, вміння використовувати предмети в незвичайних умовах, вміння конструювати предмети з підручних матеріалів) компоненти.

Оскільки уявлення про предметний світ містять когнітивну, емоційно-ціннісну та діяльнісну складову, нами було розроблено відповідно три блоки запитань, за допомогою яких ми прагнули з'ясувати змістовні характеристики уявлень старших дошкільників про предмети: **характер, зміст і обсяг знань дітей про предметний світ** (*властивості і функції предметів; історія розвитку предметів; групи предметів; взаємозв'язок предметного світу із людиною (статтю, віком, професією тощо)*); **особистісне ставлення дитини до предметного світу; сформованість навичок дитини у користуванні предметами.**

В ході констатувального етапу дослідження було опитано 75 старших дошкільників – вихованців дошкільних навчальних закладів м. Києва, м. Вінниці, м. Білої Церкви Київської області. Опишемо детальніше кількісно-якісні характеристики **когнітивного компоненту уявлень старших дошкільників про світ предметів**, а саме з'ясуємо характер, зміст і обсяг їхніх знань про предмети.

З'ясовуючи у старших дошкільників (діти 6-го року життя) як вони розуміють **сутність поняття «предмети»**, виявлено таке: 40% дітей вважають, що це все, що нас оточує; 33,3% – що це одяг; 13,3% – що це іграшки. По 6,67% опитаних дітей вважають, що це або взуття, або меблі чи посуд. Тобто, досить багато дітей – майже половина опитаних (40%) – дає узагальнену відповідь: «все, що нас оточує», хоча до цього «все» можна віднести і природні об'єкти, і людину, а інші діти – артикулюють досить вузьке розуміння того, що таке предмети. Тобто, загалом уявлення про предмети слабо структуровані в уяві дітей, що можна пояснити невмінням дітей цього віку робити певні узагальнення й давати визначення.

Ця теза підтверджується й відповідями дітей щодо **відмінності предметів від світу природи**: 33,3% опитаних дітей не змогли знайти відмінності між природним та предметним світом, а ще 26,6% усвідомлюють, що відмінності є, але не можуть пояснити, які саме; 20% старших дошкільнят вбачають відмінність у тому, що предмети – неживі, а природа – жива; 13,3% дітей звертають увагу на те, що предмети зробили люди, а 6,67% вважають, що природний і пред-

метний світ відрізняється своїм призначенням. Тобто, фактично 56,9 % опитаних дошкільників чітко не диференціюють природні й предметні об'єкти.

Водночас, на прохання **назвати предмети** довкола всі діти залюбки відгукнулися, називаючи меблі (60% дітей), іграшки (60% дітей), журнали та книжки (40% дітей), канцелярські товари (33,3 %), посуд (26,7 % дітей) тощо. Серед предметів, яких немає у групі, але які діти знають, найчастіше називають меблі (26,7 % опитаних), інші іграшки, яких немає у групі (33,3 % опитаних), телевізор (53,3% опитаних), комп'ютер (66,7 % опитаних). Відповіді дітей на це запитання анкети свідчать про наявність у свідомості дітей уявлень про предмети, попри існуючі труднощі з формулюванням узагальнень між розумінням сутності предметного і природного світів.

Визначаючи **відмінності між самими предметами**, 26,7 % старших дошкільнят називають колір предметів, 20% – призначення предметів, 13,3% – форму предметів, 6,67% – матеріал, із якого зроблені предмети. 20% опитаних дітей погоджуються із тим, що відмінності між предметами є, однак не можуть їх назвати. На жаль, аж 33,3 % опитаних нічого не змогли сказати про відмінності між предметами.

Серед **функцій предметів** діти найчастіше (80 % опитаних) називають утилітарну («предмети необхідні для того, щоб користуватися ними, щоб було зручно жити»), естетичне у предметі помічають 13,3% опитаних («предмети необхідні для того, щоб було гарно жити»), 6,67% опитаних переконані, що без предметів неможливо жити.

І якби не було б предметів у житті людини, то було б погано, вважають 60% старших дошкільнят, було б незручно (26,7%), було б пусто, сумно і неприємно (40 %).

Переважна більшість опитаних дітей (93,3%) знають, що **предмети роблять** люди, лише незначна кількість (6,67%) цього не знає. Усі діти можуть визначити **матеріали, з якого роблять предмети**, та розповісти про це. Серед таких матеріалів: дерево (80%), нитки й тканини (46,7%), залізо (40%), пластмаса (40%), скло (26,7%), хутро (26,7%), папір (13,3%).

На жаль, дітей мало цікавить **історія виникнення предметів**. Дітям пропонувалося розмістити зображення предметів по порядку (в даному випадку, це були зображення факела, свічки, газової лампи, електричної лампочки, люстри), починаючи від найстаровиннішого до сучасного. Переважна більшість опитаних

старших дошкільників не змогла викласти в хронологічній послідовності зображення предмета в його історичному розвитку. А ті, хто пробував це зробити (33,3%), припускалися помилок.

При **поділі предметів на групи** у 33,3% дітей виникли проблеми, і вони не змогли цього зробити. 60% опитаних дітей традиційно поділяють предмети за функціональним призначенням на одяг, посуд, меблі, взуття, постіль. 6,67% старших дошкільнят віднайшли незвичайний критерій для класифікації, поділивши предмети на ті, що вдома; й ті, що в дитячому садочку.

Діти старшого дошкільного віку досить добре орієнтуються в тому, які саме **предмети використовуються** в різних життєвих ситуаціях.

- Так, серед найбільш важливих предметів на кухні 100% дітей називають посуд; 13,3% дітей називають побутову техніку (наприклад, плиту, холодильник); 6,67% дітей називають меблі (наприклад, стіл, стільці); 6,67% дітей називають невластивий для традиційної кухні предмет – комп'ютер, що можна пояснити впливом сучасних інформаційно-комунікативних технологій на побут сучасної людини.
- Серед предметів, якими користуються люди в побуті та, власне, в житлових кімнатах, найчастіше називають меблі (46,6%) та телевізор і комп'ютер (по 33,3%); менше, як не дивно для дитини-дошкільника, – іграшки (26,7%); ще менше (13,3%) – білизна.
- Серед предметів, якими люди користуються на вулиці, старші дошкільники називають гойдалку (33,3%), пісочницю та будинки (по 13,3%), лопати, граблі, альтанку, гірку, машину (по 6,67%). Як не дивно, частина дітей (20%) називає не предмети, а об'єкти природи; деякі діти (13,3%) називають предмети, які не характерні для вулиці (наприклад, меблі, плита). І зовсім велике здивування викликає та кількість дітей (аж 26,7%), які не змогли назвати, які саме предмети люди використовують на вулиці.
- Найбільш характерними предметами для дитячого садка 80% опитаних дітей вважають іграшки та 46,7% – книжки. Окрім цих предметів, діти називають акваріум, вазони, столи та ліжка, пензлики, посуд (по 6,56% опитаних дітей).

Діти старшого дошкільного віку чітко розрізняють характерні предмети, які **використовують особи різної статі**, проте сам перелік цих предметів досить стереотипний і неширокий. Серед предметів, які найчастіше використовують дівчатка (жінки), 53,3 %

опитаних дітей називають косметику – духи, помаду, крем. 46,7% опитаних дошкільнят називають предмети, які задовольняють ігрові потреби (ляльки) та одяг (плаття, хустки). 13,3% дітей вважають характерними для осіб жіночої статі прикраси (намисто, сережки) та різні аксесуари (наприклад, сумочка). Лише 6,67% опитаних дітей вважають, що жінки користуються посудом.

Хлопчики, на думку опитаних дітей, найчастіше користуються машинками (53,3%), предметами гігієни, наприклад, піною для гоління, (26,6%), конструкторами (20%). На жаль, 13,3% опитаних дітей не змогли назвати предмети, якими найчастіше користуються чоловіки.

В ході опитування ми також прагнули з'ясувати, як діти старшого дошкільного віку орієнтуються в предметах, які характерні для людей **різних професій**. Дітям пропонувалося назвати ті предмети, якими найчастіше користуються люди добре відомих дітям професій: кухар, лікар, будівельник, двірник.

- Так, серед предметів, якими користуються кухари, 100% дітей називають посуд: каструлі, тарілки, ножі, черпаки, сковорідки, ложки.
- Серед предметів, якими користуються будівельники, 53,3% дітей називають цеглу; 33,3% – машини; 26,7% – різноманітний будівельний інструмент: молоток, дрель, пилка; 26,7% – шурупи та цвяхи; 6,67% – відро. Половина опитаних дітей (53,3%) називають не предмети, а будівельні матеріали: пісок, цемент, камінь.
- Серед предметів, якими користується лікар 73,3% опитаних дітей називаються уколи (мабуть, маючи на увазі шприци); 46,7% – таблетки; 40% – перев'язочні матеріали: бинт та вату; 6,67% – фонендоскоп (називаючи його по простонародному «слухавка»).
- Серед предметів, якими користується двірник, 86,7% старших дошкільнят називають віник та совок; 80% – відро; 26,7% – граблі.

Діти старшого дошкільного віку поки що слабо орієнтуються в **національних особливостях** різних предметів. Лише 33,3% опитаних зазначили, що характерними для українського народу є такі предмети, як вінок, вишиванка, рушник. 33,3% старших дошкільників зазначили, що немає предметів, які були би характерні лише для українців. А ще 33,3% – взагалі нічого не змогли відповісти на поставлене запитання.

Охарактеризуємо докладніше кількісно-якісні характеристики **емоційно-ціннісного компонента уявлень старших дошкільників про світ предметів і речей**, тобто з'ясуємо особистісне ставлення дитини до предметів.

Найперше, що ми хотіли з'ясувати під час опитування, які саме предмети діти виділяють з усього розмаїття предметів як **найбільш важливі для людини**. 60% опитаних дітей найбільш важливими для людини вважають одяг; 46,7% – вважають, що це – меблі; 40% – посуд; 20% – іграшки; 6,67% – постіль, рідина для миття посуду, взуття, клей.

В ході подальшого опитування з'ясовували, **які речі є в кімнаті** у дитини і навіщо вони їй. Серед предметів, які є в дитячій кімнаті, 80% опитаних дітей називають меблі (стіл, шафа, диван) і мотивують їхню необхідність тим, що з цими предметами зручно. 73,3% старших дошкільнят називають іграшки, які необхідні їм, щоб гратися. 6,67% опитаних дітей називають телевизор, комп'ютер, одяг, парасольку, які діти вважають прикрасою кімнати («щоб було гарно»).

Найбільш **дорогими й значущими** для старшого дошкільника предметами є різноманітні іграшки: ведмедик, ляльки, машинки, пазли (73,3%). Менш значущими – книги, комп'ютер, прикраси (по 13,3%). Ще менш значущими – телевизор, одяг (куртка, светр), косметика, аксесуари (сумочка) (по 6,67%).

Різницю між власними речами й речами інших дітей старші дошкільники вбачають у кольорі (33,3%), розмірі та формі (6,67%). 26,7% опитаних дітей зазначили, що власні речі та речі інших відрізняються, однак не змогли сказати чим саме. 6,67% дошкільнят заявили про особистісну значущість для себе власних речей і байдужість до речей інших («мені мої речі подобаються, а чужі ні»). 13,3% опитаних дітей виявили повну байдужість до речей, оскільки не вбачають в них ніякої різниці.

Старші дошкільники вважають, що люди купують **різні речі** для того, щоб відрізнитися одне від одного (46,7%); щоб одягатися (26,7%); щоб було красиво (6,67%); бо вони так хочуть (6,67%). 26,7% відсотків опитаних не змогли пояснити свою думку.

В ході опитування з'ясувалося, що старші дошкільники поки що неусвідомлено підходять до **вибору речей, які їм необхідні**. Переважна більшість із них (79,97%) відчуває негативні почуття, якщо бачить певні речі у дітей, яких у неї немає (ймовірно, йдеться про іграшки, оскільки, як зазначалося вище, для переважної більшості дітей саме вони є найбільш значущими предметами). Тому

їм хочеться мати таку ж річ, і вони просять батьків купити її, бо інакше будуть сумувати. І коли нарешті батьки купують цю річ, вони відчують велике задоволення і радість. 13,3% дітей налаштовані значно позитивніше: вони вважають, що з цього приводу не варто сумувати, а 6,67% не визначилися із своїми почуттями в цій ситуації.

Нам цікаво було з'ясувати, чи зможе дитина старшого дошкільного віку переступити через **моральні норми** і забрати в іншої дитини предмет без дозволу, а також попросили пояснити мотиви свого вчинку. Переважна більшість дітей (66,7%) сказала, що не зможе цього зробити, однак мотиви цього позитивного морального вчинку відрізнялися між собою: 40% дітей мають внутрішнє переконання, що чужі речі не можна брати і треба просити дозволу, якщо хочеш покористуватись речами інших дітей; 13,3% опитаних дітей орієнтуються на зовнішній контроль («не можна брати, бо будуть сварити»); 13,3% не змогли пояснити мотиви свого вчинку в цій ситуації.

На жаль, досить велика кількість дітей (33,3%) змогла би переступити через моральні норми і забрати в іншої дитини предмет без дозволу. Серед мотивів такого вчинку діти називають: «бо мені подобається» (13,3%), «бо хочу» (6,67%), «щоб погратися» (6,67%). 6,67% цієї групи дітей не змогли пояснити мотивів свого вчинку у цій ситуації.

Стосовно предметно світу більшість дітей виявила егоїстичне, а не альтруїстичне **ставлення**. На запитання «Чи зміг би ти дати іншим дітям покористуватися своїми речами?» 60% дошкільнят сказали, що не змогли б, пояснюючи це у такий спосіб: «бо шкодую» (13,3%); «бо без своїх речей погано» (6,67%); «бо мама не дозволяє» (6,67%). 33,3% дошкільнят не змогла пояснити власних мотивів поведінки. 40% опитаних дітей змогли би дати іншим дітям свої речі для тимчасового користування на певний час, хоча 33,3% із них не можуть пояснити мотивів свого вчинку, а лише 6,67% переконані, що з іншими треба ділитися. Мабуть, на таку позицію дітей впливає прагматизація сучасного суспільного буття дорослих людей та посилення індивідуалістичних тенденцій у взаєминах між ними.

Попри вищеописані тенденції, позитивним є те, що **наявність (або відсутність)** певних речей у дитини майже не впливає на **вибір друзів** у дитячому середовищі. 80% опитаних старших дошкільників зазначили, що будуть дружити з дітьми, у яких немає таких речей, як у них. 13,3% не визначилися зі своєю позицією, а лише 6,67% сказали, що не будуть дружити з такими дітьми, які не мають таких же речей, які є у них.

В ході опитування з'ясувалося, що старші дошкільнята часто використовують **предмети як засіб отримання винагороди** від батьків за якісь виконані прохання, бо 73,3% із них просять батьків купити якісь речі у цій ситуації і батьки часто виконують це прохання. Тобто, для батьків предмети також є, до певної міри, засобом розрахунку з дитиною за виконання різноманітних вимог.

Опишемо кількісно-якісні характеристики **діяльнісного компоненту уявлень старших дошкільників про світ предметів і речей**, тобто з'ясуємо сформованість навичок дитини у користуванні предметами.

Серед предметів, якими **вміє користуватися** дитина старшого дошкільного віку, такі: посуд (53,3%), іграшки (46,7%), олівці та ножиці (40%), комп'ютер та телевізор (по 26,7%), мікрохвильова піч та меблі (6,67%). 6,67% не конкретизували свою думку, зазначивши, що вміють користуватися різними предметами.

Найчастіше старші дошкільнята **користуються** іграшками (46,7%) та телевізором (33,3%). Окрім того, вони користуються посудом та одягом (по 13,3%), комп'ютером (6,67%).

Усі діти (100%) усвідомлюють, що за речами треба **доглядати**, бо інакше вони зіпсуються («поламаються, порвуться, або стануть негарними.»).

Діти старшого дошкільного віку виявили невисокий рівень здібностей до **творчого використання предметів** у власному житті. Дітям запропонували подумати й сказати, що можна робити олівцем. Переважна більшість старших дошкільнят (86,7%) вказала лише традиційний спосіб використання цього предмету, а саме – писати або малювати. Лише 13,3% дітей вийшли за межі традиційного використання олівців й сказали, що ними можна, наприклад, рахувати, щось із них складати, зробити з них іграшку.

Така ситуація стає зрозумілою, коли проаналізуємо відповідь на запитання стосовно того, чи пробувала дитина разом із дорослими **виготовляти якісь предмети**. Як виявилось, досвід творчої діяльності із предметами у дітей старшого дошкільного віку невеликий: майже половина опитаних дітей (46,7%) не пробувала цього робити, а у тих, що пробували (53,3%), був невеликий вибір: вони або ремонтували іграшку, або робили годівничку. Як бачимо, задекларована теза про необхідність творчого розвитку дитини лишається майже нереалізованою в житті дитини як у дошкільному навчальному закладі, так і в сім'ї.

Окрім того з'ясувалося, що найчастіше (у 60% випадків) **вчить користуватися різними предметами** саме мама; у 20% – мама разом із татом; у 6,67% – тато; у 20% – різні люди: бабусі з дідусями, старші братики або сестрички, вихователі у дошкільному навчальному закладі. Враховуючи той факт, що, традиційно, мама у сім'ї є найбільш завантаженою побутовими проблемами особою, то зрозуміло, що для навчання дитини творчому використанню предметів просто не залишається часу.

Отже, наведений вище кількісно-якісний аналіз уявлень старших дошкільників про предметний світ (когнітивний, емоційно-ціннісний та діяльнісний компоненти) засвідчив:

- Уявлення про предмети недостатньо структуровані в уяві дітей, є проблеми у диференціації природних й предметних об'єктів. Старші дошкільники знають назви предметів, які є в їхньому оточенні, однак у значної частини дітей є труднощі у називанні відмінностей між ними. Серед старших дошкільнят переважає прагматизм у сприйнятті предметного світу, вони майже не помічають естетичного у предметі. Вони розрізняють матеріали, з яких виготовляються предмети, можуть класифікувати предмети за певними ознаками. Добре орієнтуються у можливостях використання предметів у найбільш зрозумілих і типових для них ситуаціях та в особливостях використання предметів особами різної статі й різної професії; поки що слабо орієнтуються в національних особливостях різних предметів та в історії виникнення предметів
- Старші дошкільники вміють виділяти в довкіллі найбільш значущі предмети для людини загалом та для себе особисто, зокрема й обґрунтовують свою думку, однак вони поки що неусвідомлено підходять до вибору речей, які їм необхідні, часто хочуть мати те, що є в інших дітей. Прикро, але значна частина дітей готова поступитися моральними нормами і взяти чужу річ, яка подобається, без дозволу. У ситуації, коли є потреба поділитися власними речами з іншими, значна частина дітей виявляє егоїзм. Позитивно, що у виборі друзів матеріальні надбання іншої дитини не є домінуючим чинником.
- Діти вміють користуватися елементарними предметами і визнають необхідність догляду за ними, однак мають незначний досвід їх творчого використання.

Отже, попри загалом задовільний рівень уявлень старших дошкільників про предмети, є питання, які потребують вирішення

та посилення уваги як з боку батьків, так і з боку методистів та вихователів дошкільних навчальних закладів.

Література

1. Дыбина-Артамонова О.В. Предметный мир как источник познания социальной действительности: Учебно-методическое пособие для студентов факультета дошкольного воспитания. - Самара: Изд-во СамГПУ, 1997.
2. Каган М.С. Социальные функции искусства. Л., 1978. С. 14
3. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.-метод. посіб. / наук. ред. О.Л.Кононко. – К. : Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2003. – 243 с.
4. Кононко О. Про Базову програму розвитку дошкільника „Я у світі”// Дошкільне виховання. – 2008. - № 1. – С. 3-7
5. Коськов М.А. Предметный мир как объект культурологии// Формирование дисциплинарного пространства культурологии. Материалы научно-методической конференции. 16 января 2001 года, Санкт-Петербург. СПб.: Санкт-Петербургское фило-софское общество. Серия “Symposium”. Выпуск 11. СПб. 2001. - С. 57-61.

В статье обоснована необходимость формирования у детей представлений о предметах как одной из важных сфер жизнедеятельности человека. Описаны особенности представлений старших дошкольников о предметах, представлено их количественно-качественный анализ. Выяснено характер, содержание и объем знаний детей о предметном мире (свойства и функции предметов, история развития предметов; группы предметов; взаимосвязь предметного мира с человеком (возрастом, профессией, полом и т.п.); личностное отношение ребенка к предметному миру; сформированность навыков ребенка в пользовании предметами и творческого их использования в собственной жизни.

Ключевые слова: картина мира, предметный мир, представления, структура представлений

The article substantiates the necessity to form ideas about children's items, as one of the most important spheres of human activity. This article describes the features of older preschoolers representations of objects, represented by their quantitative and qualitative analysis. It is found in nature, content and scope of knowledge about the objective world of children (the properties and functions of objects, the history of objects, group objects, the relationship of the objective world of man (age, profession, gender, etc.), personal attitude of the child to the world of objects; formedness child's skills in using creative items and use them in their own lives.

Key words: world view, items, representations, the structure of representations.